

Kromosoma bat sintetizatu dute laborategian, sekuentziaren diseinutik abiatuta

Lehen aldiz, legamia baten kromosoma bat diseinatu eta sintetizatu dute, eta funtzionala dela frogatu dute. Zehazki, *Saccharomyces cerevisiae* legamiaren hirugarren kromosomaren ordezkoa egin dute, ikertzaileak eta ikasleak elkarlanean, New York Unibertsitateko Jef Boeke genetikariaren gidaritzapean, *Build a genome* ("Eraiki genoma bat") egitasmoaren barruan.

Hala, 73 egilek sinatzen dute *Science* aldizkarian argitaratu duten ikerketa. Artikuluan azaldu dutenez, *S. cerevisiae* legamiak 16 kromosoma ditu; haren genoma osoak 6.000 gene ditu, eta haietatik 5.000 inguru, bakarka, ez dira beharrezkoak. Horietatik, ordea, zenbat ez dira beharrezkoak aldi berean? Galdera horretan oinarritu dira kromosoma osoa diseinatu eta sintetizatzen.

Horrela, erabat aldendu dira orain arte beste ikertzaile batzuek, hala nola Creig Venterrek edo George Churchek, probatu duten bidetik. Izan ere, haiek genomakopia sintetikoak egiten saiatu dira, baita lortu ere, bakterioetan.

Oraingo ikerketan, urrunago joan dira, legamiak eukariotoak baitira, eta, beraz, bakterioak baino konplexuagoak, eta, gainera, garatu duten metodologia berria eraginkorra dela frogatu dute.

Hirugarren kromosomaren baliokidea egin dute, *S. cerevisiae*aren hirugarren txikiena. Jatorrizko kromosomaren sekuentzia hartu dute oinarritzat, eta haren baseak ezabatu dituzte eta batzuk berriekin ordezkatu dituzte, beti ere egonkorra eta funtzionala dela bermatuz.

Bokeren esanean, 50.000 aldaketa baino gehiago egin dituzte DNA-kodean,

"eta gure legamia oraindik bizi da". Egonkorra eta funtzionala dela erakutsi dute, eta, are gehiago: funtzio berriak ere eman dizkiote.

Ikerketa horretan oinarrituta, sendagai eta txerto berriak egiteko bideak zabalduko direla iragarri du Boeckek, eta antzeko itzaropena erakutsi dute beste ikertzaile askok ere. Dena dela, ekarpena ez da medikuntzara mugatzen; hain zuzen, bioerremediazioan eta bioerregaien arloan ere baliagarria dela ere aipatu dute, besteak beste.

Hurrengo pausoa beste kromosomekin jarraitzea izango da. Bi urte barru, kromosoma guztiak izango dituztela espero dute; organismo berean guztiak batera izandakoan, organismoa funtzionala izango den da erronka. ●

Soziolinguistika aldizkaria

HIZKUNTZA NORMALKUNTZA ETA GLOTOPOLITIKA ALDIZKARIA

kluster@soziolinguistika.org
<http://www.soziolinguistika.org/>
 Soziolinguistika Klusterra
 Martin Ugalde K.P. 20140 - Andoain

BAT aldizkariaren 89. zenbakia!

HAUSNARTU EUSKAL SOZIOLINGUISTIKA SARIAK LAN SARITUEN ARTIKULUAK BAT ALDIZKARIAN ARGITARATU BERRIAK

1. SARIA

Lantokietako ahozko erabileraren neurketak. Interpretaziorako eta interbentziorako hainbat gako. Haritz Goikoetxea. EMUN Koop.

02. SARIA

Ingurune euskalduneko gazteak eta hizkuntza idatzia, eskolan eta eskolatik kanpo. Garbiñe Bereziartua. DREAM taldea. Euskal Herriko Unibertsitatea

3. SARIA

Sormen-ekosistema bat euskarazko komunikazioarentzat. Aitor Zuberogoitia, Goio Arana, Eneko Bidegain eta Txema Egaña. Hezikom-HUHEZI- Mondragon Unibertsitatea

BESTE EGILE BATZUK...

Itxaro Artola, Karmelo Ayesta, Gorka Blanco Mata, Ariane Ensunza, Miguel Galicia Lambarri eta Sergio Foruria Amonategi, Ezitxu Harignordoquy

